

**การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน
ในเขตเทศบาลเมืองเขลางค์นคร อำเภอเมืองลำปาง
จังหวัดลำปาง ***

**The Political Participation of People in Kelangnakorn Town
Municipality, Muang Lampang District, Lampang Province**

ณัฐพงษ์ คันธรส, อัมฤตา สารธิวงศ์ และอัญธิชา รุ่งแสง
Nattapong Kantaros, Amarita Santivong and Anthicha Rungsang
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง
Faculty of Humanities and Social Sciences, Lampang Rajabhat University
Corresponding Author, E-mail: Nattapong.lpru@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองเขลางค์นคร อำเภอเมืองลำปาง จังหวัดลำปาง และ 2) เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองเขลางค์นคร อำเภอเมืองลำปาง จังหวัดลำปาง จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลทางด้านสังคมประกอบไปด้วย เพศ อายุ การศึกษาสถานภาพ และด้านเศรษฐกิจประกอบไปด้วย อาชีพ และรายได้ มีกลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์คือค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของข้อมูลแบบ t-test และ F-test โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว

ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนโดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.96 ซึ่งสามารถเรียงอันดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านกิจกรรมการ

* ได้รับความเห็นชอบ: 15 มิถุนายน 2563; แก้ไขบทความ: 8 กันยายน 2563; ตอรับตีพิมพ์: 14 กันยายน 2563

Received: June 15, 2020; Revised: September 8, 2020; Accepted: September 14, 2020

เลือกตั้งอยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 2.67 ด้านการเสนอความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย ค่าเฉลี่ย 2.17 ด้านการเข้าร่วมกิจกรรมของกลุ่มอยู่ในระดับน้อย ค่าเฉลี่ย 1.94 ด้านร่วมรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งอยู่ในระดับน้อยค่าเฉลี่ย 1.81 ด้านการตัดสินใจทางการเมืองอยู่ในระดับน้อย ค่าเฉลี่ย 1.62 และด้านกิจกรรมที่รุนแรงและอาจผิดกฎหมายอยู่ในระดับน้อย ค่าเฉลี่ย 1.57 ตามลำดับ ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนโดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ทางด้านสังคมและด้านเศรษฐกิจพบว่า เพศ อายุ การศึกษา สถานภาพ อาชีพ และรายได้ การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนมีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 และ .01

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน; เทศบาลเมืองเขลางค์นคร

Abstract

The purposes of this research were : 1) to study the political participation of people in Kelangnakorn Town Municipality, Muang Lampang District, Lampang Province and 2) to compare the political participation of people in Kelangnakorn Town Municipality, Muang Lampang District, Lampang province with distributed by personal factors including gender, age, education, status and economics factors including occupation, income. The questionnaires were randomly distributed to 400 people. The statistical methods were used for data analysis included frequency, percentage, mean, standard deviation, comparison of mean of t-test/F-test and One-way Analysis of Variance.

The result of this research found that: the overall of political participation of people were low level with an average of 1.96. The level could be ranged from the highest to the lowest level respectively as follows: election activities were moderate level with an average of 2.67, commenting on politics were low level with an average of 2.17, participation in activities were low level with an average of 1.94, election campaigns were low level with an average of 1.81, political decisions were low level

with an average of 1.62, and violent and probably illegal activities were low level with an average of 1.57. The comparison of the political participation of people classified by personal factors and economics factors found that gender, age, education, status, occupation and income. Political participation of people were different with the statistics significance were .05 and .01

Keywords: political participation of people; Kelangnakorn town municipality

1. บทนำ

การมีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นกระบวนการหนึ่งที่มีความสำคัญในการปกครองในระบอบประชาธิปไตยทำให้เกิดการพัฒนาทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย ความเข้มแข็งของการปกครองจะเกิดขึ้นได้จะต้องเกิดจากการมีส่วนร่วมของประชาชน รวมทั้งการส่งเสริมให้เกิดการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการเลือกตั้งจึงเป็นส่วนสำคัญในการส่งเสริมระบบการเมืองให้มีความเป็นประชาธิปไตยและก่อให้เกิดการพัฒนาประชาธิปไตยได้อย่างยั่งยืน การปกครองในระบอบประชาธิปไตยที่อำนาจสูงสุดเป็นของประชาชน และการที่ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองหรือการใช้สิทธิในการปกครองตนเอง เช่น การเลือกตั้งที่เป็นสิทธิขั้นมูลฐานของมนุษย์ที่สะท้อนถึงเจตนารมณ์และเป็นกลไกที่สำคัญทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยโดยที่กระบวนการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเข้าไปเป็นผู้แทนในการทำหน้าที่ทางด้านนิติบัญญัติ หรือแม้กระทั่งการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง การตัดสินใจทางการเมือง การเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมือง หรือแม้แต่การเข้าร่วมชุมนุมประท้วงซึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 ได้กำหนดหลักการพื้นฐานของการมีส่วนร่วมทางการเมือง อาจกล่าวได้ว่า การมีส่วนร่วมทางการเมือง ถือเป็นองค์ประกอบหนึ่งในการขับเคลื่อนระบอบประชาธิปไตยให้ไปสู่แก่นแท้ของระบอบการเมืองการปกครองที่เป็นของประชาชน โดยประชาชนและเพื่อประชาชนอย่างแท้จริง รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2560 ได้เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองตามระบอบประชาธิปไตยได้มากขึ้น โดยที่กำหนดไว้ในมาตรา 65 การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ การร่วมรับฟังความคิดเห็นจากประชาชนอย่างทั่วถึง กระบวนการการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หลักเกณฑ์ในการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย และ

มาตรา 254 โดยให้ประชาชนในท้องถิ่นสามารถเข้าชื่อเพื่อเสนอญัตติถอดถอน การถอดถอน สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นอีกด้วย

ดังนั้น การมีส่วนร่วมทางการเมือง จึงถือได้ว่ามีอิทธิพลต่อการกำหนดนโยบายของรัฐ หรือผู้นำรัฐบาล รวมทั้งกดดันให้รัฐบาลกระทำตามความประสงค์ของประชาชน และการมีส่วนร่วมทางการเมืองจึงเป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นถึงการพัฒนาการเมืองในระบบประชาธิปไตยของแต่ละประเทศ ซึ่งจะเห็นได้ว่า ประเทศที่พัฒนาการเมืองการปกครองในระบบประชาธิปไตยอยู่ในระดับที่ดีแล้วมักจะให้ความสำคัญกับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมทั้งในระดับชาติ และในระดับท้องถิ่น (วิสุทธิ์ โพธิ์แท่น, 2551) ในทำนองเดียวกันยังนำไปสู่การสร้างพลเมืองที่มีความเข้มแข็ง และส่งเสริมให้ประชาชนได้มีบทบาทในการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมืองตามระบบประชาธิปไตย การวิพากษ์ วิจารณ์และการตระหนักถึงบทบาทและหน้าที่ของตนเอง (วิชัย ต้นศิริ, 2547 และคงฤทธิ กุลวงศ์, 2561) เป็นพื้นฐานสำคัญในการที่จะทำให้ประชาชนเกิดการเรียนรู้ทางการเมืองโดยการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในระบบประชาธิปไตย หรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า ประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม นั่นคือ เป็นการนำการมีส่วนร่วมทางการเมืองและเปิดโอกาสให้ประชาชนตัดสินใจทางการเมือง และการบริหารบ้านเมืองในเรื่องที่สำคัญและเรื่องที่เป็นที่ส่งผลกระทบต่อ การดำเนินชีวิตของประชาชน (สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 2561; เอนก เหล่าธรรมทัศน์, 2551; บวรศักดิ์ อุวรรณโณ และถวิลวดี บุรีกุล, 2548)

เทศบาลเป็นหน่วยการปกครองท้องถิ่น และใกล้ชิดกับประชาชนโดยประชาชนสามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานเพื่อพัฒนาท้องถิ่นของตนให้เจริญก้าวหน้า (ปัญญาธิชัยพลฤกษ์, 2561) เทศบาลเมืองเขลางค์นคร เป็นเทศบาลขนาดกลางครอบคลุมพื้นที่ จำนวน 4 ตำบล มีจำนวนประชากร 59,933 คน เป็นพื้นที่ที่มีความสำคัญทั้งในแง่ที่ว่าพื้นที่กึ่งเมืองกึ่งชนบท ซึ่งอาจสามารถสะท้อนถึงการเมืองภาคประชาชนที่ประชาชนได้รวมกันแสดงพลังทางความคิดเห็นตามสิทธิและอำนาจอันพึงมีพึงได้ในเรื่องนโยบายการพัฒนา ตลอดจนการตรวจสอบนักการเมืองในระดับท้องถิ่นด้วย ประชาชนสามารถแก้ไขวิกฤตการณ์ปัญหาร่วมกันและประชาชนสามารถร่วมกันแก้ไขปัญหาและก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาว่า ประชาชนในเขตเทศบาลเมืองเขลางค์นครมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนอยู่ในระดับใดมีส่วนร่วมอย่างไร การมีส่วนร่วมทางการเมือง มีส่วนร่วมมากน้อยเพียงใด และความคิดเห็นของประชาชนในการมีส่วนร่วมทางการเมืองในแต่ละด้านเป็นอย่างไร มีปัจจัยใดบ้างที่ส่งผลกระทบต่อ

การมีส่วนร่วมทางการเมือง เพื่อหาวิธีการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการเลือกตั้ง ด้านในการใช้สิทธิเลือกตั้ง ด้านการรณรงค์หาเสียง ด้านการตัดสินใจทางการเมือง ด้านการเข้าร่วมกิจกรรมของกลุ่มด้านกิจกรรมที่ใช้ความรุนแรงและอาจผิดกฎหมาย และด้านการเสนอความเห็น ดังนั้นการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองเขลางค์นคร อำเภอเมืองลำปาง จังหวัดลำปาง จึงเป็นการค้นหาคำตอบในเรื่องดังกล่าว และสามารถนำผลการศึกษาไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการวิเคราะห์การมีส่วนร่วมทางการเมืองประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่เทศบาลเมืองเขลางค์นคร รวมทั้งเป็นข้อมูลแก่เทศบาลเมืองเขลางค์นครในการวางแผนเชิงยุทธศาสตร์ และส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองเพิ่มมากขึ้นต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองเขลางค์นคร อำเภอเมืองลำปาง จังหวัดลำปาง
2. เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองเขลางค์นคร อำเภอเมืองลำปาง จังหวัดลำปาง

3. วิธีดำเนินการวิจัย

1. ขอบเขตประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถาม ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ประชาชนผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง อายุตั้งแต่ 18 ปีบริบูรณ์ขึ้นไป ที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลเมืองเขลางค์นคร จำนวน 4 ตำบล มีจำนวนประชากร 59,933 คน (เทศบาลเมืองเขลางค์นคร, 2562) ใช้วิธีการกำหนดกลุ่มตัวอย่างจากการคำนวณโดยใช้วิธีการของทาโร่ ยามาเน่ (Taro Yamane, 1973) ได้เท่ากับ 397 คน ทั้งนี้เพื่อป้องกันความคาดเคลื่อนผู้วิจัยจึงเก็บเพิ่มเป็น 400 คน โดยการสุ่มตัวอย่างนั้นใช้วิธีการสุ่มแบบชั้น สามารถจำแนกกลุ่มตัวอย่างตามตำบลเป็นชั้น ดังนี้

ตารางที่ 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ตำบล	ประชากร (คน)	กลุ่มตัวอย่าง (คน)
ตำบลชมพู	20,343	136
ตำบลปางแสนทอง	17,488	117
ตำบลพระบาท	13,119	87
ตำบลกล้วยแพะ	9,023	60
รวม	59,933	400

2. ขอบเขตด้านเนื้อหาและเวลา

ผู้วิจัยได้กำหนดประเด็นในเรื่องการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองเขลางค์นคร อำเภอเมืองลำปาง จังหวัดลำปาง จำนวน 6 ด้าน คือ 1) ด้านการออกเสียงเลือกตั้ง 2) ด้านการรณรงค์หาเสียง 3) ด้านการตัดสินใจทางการเมือง 4) ด้านการเข้าร่วมกิจกรรมของกลุ่ม 5) ด้านกิจกรรมที่ใช้ความรุนแรง และอาจผิดกฎหมาย 6) ด้านการเสนอความคิดเห็น โดยระยะเวลาในการดำเนินโครงการวิจัย ตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน 2561 จนถึง เดือนตุลาคม 2562

3. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา การสร้างเครื่องมือ และการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษานี้ได้แก่ แบบสอบถาม ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการสร้างแบบสอบถามจากการทบทวนวรรณกรรม ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน โดยแบ่งเป็นจำนวน 2 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปซึ่งเป็นปัจจัยส่วนบุคคลด้านสังคมและด้านเศรษฐกิจ คือ เพศ อายุ การศึกษา สถานภาพ อาชีพ และรายได้ ตอนที่ 2 ประกอบไปด้วยการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนจำนวน 6 ด้านซึ่งเป็นปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมทางการเมือง คือ ด้านกิจกรรมการเลือกตั้ง, ด้านการร่วมรณรงค์หาเสียง, ด้านการตัดสินใจทางการเมือง, ด้านการเข้าร่วมกิจกรรมของกลุ่ม, ด้านกิจกรรมทางการเมืองที่รุนแรงและอาจผิดกฎหมาย และด้านการเสนอความคิดเห็น โดยใช้มาตรวัดแบบลิเคิร์ท 5 ระดับ (Likert Scale) (ธานินทร์ ศิลป์จารุ, 2557) โดยมีการแปลผล ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	4.50 – 5.00	หมายถึง การมีส่วนร่วมทางการเมืองมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย	3.50 – 4.49	หมายถึง การมีส่วนร่วมทางการเมืองมาก
ค่าเฉลี่ย	2.50 – 3.49	หมายถึง การมีส่วนร่วมทางการเมืองปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	1.50 – 2.49	หมายถึง การมีส่วนร่วมทางการเมืองน้อย
ค่าเฉลี่ย	1.00 – 1.49	หมายถึง การมีส่วนร่วมทางการเมืองน้อยที่สุด

4. การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ และการวิเคราะห์ข้อมูล

ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งเชี่ยวชาญจำนวน 5 คน ประกอบไปด้วย ด้านรัฐศาสตร์จำนวน 4 คน และด้านสถิติและการวิจัย จำนวน 1 คน โดยผลการวิเคราะห์ค่าความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม มีค่าเฉลี่ยของดัชนีความสอดคล้อง IOC (Item Objective Congruence Index) โดยรวมได้เท่ากับ 0.918 ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเกินกว่า 0.5 จึงถือว่าใช้ได้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2553 และประสพชัย พสุนนท์, 2558)

ค่าความเที่ยงตรงของเครื่องมือ (Reliability) ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ผ่านการประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิ โดยนำไปทดลองใช้กับประชาชนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 ชุด แล้วนำแบบสอบถามที่เป็นส่วนข้อคำถามความคิดเห็นประเมินค่าวิเคราะห์ความเชื่อมั่น (Reliability) ด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ด้วยวิธีการของครอนบาค (Cronbach, 1970) ได้ค่าความเชื่อมั่นขอแบบสอบถามโดยรวมทั้งฉบับเท่ากับ 0.933 ซึ่งถือว่าเกินกว่า 0.80 ขึ้นไปจึงสามารถยอมรับและนำไปใช้ได้

การวิเคราะห์ข้อมูลในตอนต้นที่ 1 ข้อมูลทั่วไป ซึ่งเป็นปัจจัยส่วนบุคคลด้านสังคมและด้านเศรษฐกิจ คือ เพศ อายุ การศึกษา สถานภาพ อาชีพ และรายได้ ทำการวิเคราะห์ด้วยสถิติแบบพรรณนา (Descriptive Statistic) ในรูปการแจกแจงความถี่ (Frequency) และการหาอัตราส่วนร้อยละ (Percentage) เพื่ออธิบายข้อมูลที่เป็นคุณลักษณะส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์

การวิเคราะห์ข้อมูลในตอนต้นที่ 2 ข้อมูลด้านการมีส่วนร่วมทางการเมืองซึ่งใช้มาตรวัดแบบลิเคิร์ต 5 ระดับ (Likert Scale) ทำการวิเคราะห์ด้วยสถิติแบบพรรณนา (Descriptive Statistic) ใช้สถิติค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การทดสอบสมมติฐานโดยใช้ t-test และ F-test โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์

4. สรุปผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในตอนต้นที่ 1 ประกอบไปด้วยข้อมูลทั่วไปปัจจัยส่วนบุคคลด้านสังคมและเศรษฐกิจ คือ เพศ อายุ การศึกษา สถานภาพ อาชีพ และรายได้ มีผลการศึกษา ดังนี้

1.1 ปัจจัยส่วนบุคคลด้านสังคม ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 210 คน คิดเป็นร้อยละ 52.5 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป จำนวน 65 คน คิดเป็นร้อยละ 16.3 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษา 114 คน คิดเป็นร้อยละ 28.5 และส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรส จำนวน 237 คน คิดเป็นร้อยละ 59.3

1.2 ปัจจัยส่วนบุคคลด้านเศรษฐกิจ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้าง จำนวน 92 คน คิดเป็นร้อยละ 23.0 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีรายได้ต่ำกว่า 5,000 บาท จำนวน 144 คน คิดเป็นร้อยละ 36.0

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในตอนต้นที่ 2 วิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองเขลางค์นคร อำเภอเมืองลำปาง จังหวัดลำปาง มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองเขลางค์นครโดยรวม ดังนี้

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองประชาชนในเขตเทศบาลเมืองเขลางค์นครโดยรวม

ปัจจัย	ระดับ			
	ค่าเฉลี่ย (Mean)	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	การแปล ผล	อันดับ
1. ด้านกิจกรรมการเลือกตั้ง	2.67	7.11	ปานกลาง	1
2. ด้านร่วมรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง	1.81	3.60	น้อย	5
3. ด้านการตัดสินใจทางการเมือง	1.62	3.62	น้อย	4
4. ด้านการเข้าร่วมกิจกรรมของกลุ่ม	1.94	5.20	น้อย	2
5. ด้านกิจกรรมที่รุนแรงและอาจผิดกฎหมาย	1.57	3.63	น้อย	6
6. ด้านการเสนอความคิดเห็น	2.17	4.80	น้อย	3
โดยรวม	1.96	4.66	ระดับน้อย	

จากตารางที่ 2 พบว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองเขลางค์นคร อำเภอเมืองลำปาง จังหวัดลำปาง โดยรวมอยู่ในระดับน้อย ค่าเฉลี่ย 1.96 เมื่อแบ่งเป็นรายด้านพบว่า มีเพียงการมีส่วนร่วมทางการเมืองในด้านกิจกรรมการเลือกตั้งเท่านั้นที่อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 2.67 และมีการมีส่วนร่วมทางการเมือง 5 ด้านที่อยู่ในระดับน้อย ได้แก่ ด้านร่วมรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง ค่าเฉลี่ย 1.81 ด้านการตัดสินใจทางการเมือง ค่าเฉลี่ย 1.62 ด้านการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม ค่าเฉลี่ย 1.94 ด้านการเสนอความคิดเห็น ค่าเฉลี่ย 2.17 และด้านกิจกรรมที่รุนแรงและอาจผิดกฎหมาย อยู่ในระดับน้อย ค่าเฉลี่ย 1.57

3. ผลการศึกษาเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองเขลางค์นคร จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลด้านสังคม และปัจจัยส่วนบุคคลด้านเศรษฐกิจ พบว่า

3.1 ผลการวิเคราะห์ เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองเขลางค์นคร กับ เพศ โดยการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของข้อมูลแบบ t-test พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05, .01 และ .001 โดยที่เมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .001 จำนวน 1 ด้าน ได้แก่ ด้านการเสนอความคิดเห็น ($t=36.63$) แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 จำนวน 1 ด้าน ได้แก่ ด้านกิจกรรมที่รุนแรงและอาจผิดกฎหมาย ($t=5.38$) และมีแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 จำนวน 1 ด้าน ได้แก่ ด้านการตัดสินใจทางการเมือง ($t=9.36$) ในส่วนของด้านกิจกรรมการเลือกตั้ง, ด้านร่วมรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง และด้านการเข้าร่วมกิจกรรมของกลุ่ม ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3.2 ผลการวิเคราะห์ เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองเขลางค์นคร กับ อายุ โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) ทั้งหมด 6 ด้าน พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 จำนวน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านกิจกรรมการเลือกตั้ง ($F=4.96$) ด้านการตัดสินใจทางการเมือง ($F=4.83$) ด้านการเข้าร่วมกิจกรรมของกลุ่ม ($F=4.19$) ด้านกิจกรรมที่รุนแรงและอาจผิดกฎหมาย ($F=4.41$) และมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ได้แก่ ด้านการเสนอความคิดเห็น ($F=3.19$) อย่างไรก็ตามเมื่อได้เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองเขลางค์นคร อำเภอเมืองลำปาง จังหวัดลำปาง จำแนกตามอายุด้วยวิธีของ LSD พบดังนี้

3.2.1 ด้านกิจกรรมการเลือกตั้ง อายุ 18 - 35 ปีคู่กับอายุ 36 - 50 ปี อายุ 18 - 35 ปีคู่กับอายุ 51 - 59 ปี และอายุ 18 - 35 ปีคู่กับอายุ 60 ปีขึ้นไป มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

3.2.2 ด้านการตัดสินใจทางการเมือง อายุ 18 - 35 ปีคู่กับอายุ 36 - 50 ปี อายุ 18 - 35 ปีคู่กับอายุ 60 ปีขึ้นไป อายุ 36 - 50 ปีคู่กับอายุ 51 - 59 ปี และอายุ 51 - 59 ปี คู่กับอายุ 60 ปีขึ้นไป มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

3.2.3 ด้านการเข้าร่วมกิจกรรมของกลุ่ม อายุ 18 - 35 ปีคู่กับอายุ 36 - 50 ปี อายุ 18 - 35 ปีคู่กับอายุ 60 ปีขึ้นไป อายุ 36 - 50 ปีคู่กับอายุ 51 - 59 ปี และอายุ 51 - 59 ปีคู่กับอายุ 60 ปีขึ้นไป มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

3.2.4 ด้านกิจกรรมที่รุนแรงและอาจผิดกฎหมาย อายุ 18 - 35 ปีคู่กับ อายุ 36 - 50 ปี อายุ 18 - 35 ปีคู่กับอายุ 60 ปีขึ้นไป อายุ 36 - 50 ปีคู่กับอายุ 51 - 59 ปี และอายุ 51 - 59 ปีคู่กับอายุ 36 - 50 ปี มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

3.2.5 ด้านการเสนอความคิดเห็น อายุ 18 - 35 ปีคู่กับอายุ 36 - 50 ปี และ อายุ 36 - 50 ปีคู่กับอายุ 51 - 59 ปี มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

3.3 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองเขลางค์นครกับระดับการศึกษา โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) ทั้งหมด 6 ด้าน พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .001 จำนวน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านกิจกรรมการเลือกตั้ง ($F=20.47$) ด้านการตัดสินใจทางการเมือง ($F=8.39$) ด้านการเข้าร่วมกิจกรรมของกลุ่ม ($F=11.53$) ด้านกิจกรรมที่รุนแรงและอาจผิดกฎหมาย ($F=12.86$) และด้านการเสนอความคิดเห็น ($F=13.35$) และมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ได้แก่ ด้านร่วมรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง ($F=4.37$) อย่างไรก็ตามเมื่อได้เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองเขลางค์นคร อำเภอเมืองลำปาง จังหวัดลำปาง จำแนกตามระดับการศึกษาด้วยวิธีของ LSD พบดังนี้

3.3.1 ด้านกิจกรรมการเลือกตั้ง การศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีคู่กับการศึกษาระดับปริญญาตรี และการศึกษาระดับปริญญาตรีคู่กับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

3.3.2 ด้านการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง การศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรีคู่กับการศึกษาระดับปริญญาตรี มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

3.3.3 ด้านการตัดสินใจทางการเมือง การศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรีคู่กับการศึกษาระดับปริญญาตรี มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

3.3.4 ด้านด้านการเข้าร่วมกิจกรรมของกลุ่ม การศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรีคู่กับการศึกษาระดับปริญญาตรี มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

3.3.5 ด้านด้านกิจกรรมที่รุนแรงและอาจผิดกฎหมาย การศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีคู่กับการศึกษาระดับปริญญาตรี และการศึกษาระดับปริญญาตรี คู่กับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

3.3.6 ด้านการเสนอความคิดเห็น การศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีคู่กับการศึกษาระดับปริญญาตรี มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

3.4 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองเขลางค์นครกับสถานภาพ โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) ทั้งหมด 6 ด้าน พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 จำนวน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านกิจกรรมการเลือกตั้ง ($F=7.86$) ด้านการเข้าร่วมกิจกรรมของกลุ่ม ($F=5.31$) และด้านกิจกรรมที่รุนแรงและอาจผิดกฎหมาย ($F=5.68$) และมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 จำนวน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านร่วมรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง ($F=3.03$) ด้านการตัดสินใจทางการเมือง ($F=2.06$) และด้านการเสนอความคิดเห็น ($F=3.36$) อย่างไรก็ตามเมื่อได้เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองเขลางค์นคร อำเภอเมืองลำปาง จังหวัดลำปาง จำแนกตามสถานภาพด้วยวิธีของ LSD พบดังนี้

3.4.1 ด้านกิจกรรมการเลือกตั้ง สถานภาพโสดคู่กับสถานภาพหม้าย สถานภาพโสดคู่กับหย่าร้าง สถานภาพโสดคู่กับสถานภาพแยกกันอยู่ สถานภาพสมรสคู่กับสถานภาพหย่าร้าง สถานภาพสมรสคู่กับสถานภาพหม้าย สถานภาพหย่าร้างคู่กับสถานภาพหม้าย และสถานภาพหย่าร้างคู่กับสถานภาพแยกกันอยู่ มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

3.4.2 ด้านร่วมรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง สถานภาพโสดคู่กับสถานภาพสมรส สถานภาพหม้ายคู่กับสถานภาพโสด สถานภาพโสดคู่กับสถานภาพแยกกันอยู่ สถานภาพแยกกันอยู่คู่กับสถานภาพหม้าย และสถานภาพแยกกันอยู่คู่กับสถานภาพสมรส มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

3.4.3 ด้านการตัดสินใจทางการเมือง สถานภาพโสดคู่กับสถานภาพสมรส มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

3.4.4 ด้านการเข้าร่วมกิจกรรมของกลุ่ม สถานภาพโสดคู่กับสถานภาพสมรส สถานภาพโสดคู่กับสถานภาพหม้าย สถานภาพโสดคู่กับสถานภาพหย่าร้าง และสถานภาพสมรสคู่กับสถานภาพหม้าย มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

3.4.5 ด้านกิจกรรมที่รุนแรงและอาจผิดกฎหมาย สถานภาพโสดคู่กับสถานภาพสมรส สถานภาพโสดคู่กับสถานภาพหม้าย และสถานภาพแยกกันอยู่คู่กับสถานภาพหม้าย มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

3.4.6 ด้านการเสนอความคิดเห็น สถานภาพโสดคู่กับสถานภาพสมรส สถานภาพโสดคู่กับสถานภาพหม้าย และสถานภาพโสดคู่กับสถานภาพหย่าร้าง มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

3.5 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองเขลางค์นครกับอาซีฟ โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) ทั้งหมด 6 ด้าน พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 จำนวน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านกิจกรรมการเลือกตั้ง ($F=4.50$) ด้านร่วมรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง ($F=3.33$) ด้านการตัดสินใจทางการเมือง ($F=3.17$) ด้านการเข้าร่วมกิจกรรมของกลุ่ม ($F=3.45$) และด้านกิจกรรมที่รุนแรงและอาจผิดกฎหมาย ($F=3.30$) และมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ได้แก่ ด้านการเสนอความคิดเห็น ($F=2.70$) อย่างไรก็ตามเมื่อได้เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองเขลางค์นคร อำเภอเมืองลำปาง จังหวัดลำปาง จำแนกตามระดับการศึกษาด้วยวิธีของ LSD พบดังนี้

3.5.1 ด้านกิจกรรมการเลือกตั้ง อาซีฟเกษตรกรคู่กับอาซีฟค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว อาซีฟเกษตรกรคู่กับอาซีฟพนักงานบริษัทเอกชน อาซีฟเกษตรกรคู่กับอาซีฟข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ อาซีฟค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัวคู่กับข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ อาซีฟพนักงานบริษัทเอกชนคู่กับอาซีฟข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ และอาซีฟข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจคู่กับอาซีฟรับจ้าง มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

3.5.2 ด้านร่วมรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง อาซีฟเกษตรกรคู่กับอาซีฟพนักงานบริษัทเอกชน อาซีฟเกษตรกรคู่กับอาซีฟข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ อาซีฟค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัวคู่กับข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ อาซีฟค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัวคู่กับอาซีฟพนักงานบริษัทเอกชน อาซีฟพนักงานบริษัทเอกชนคู่กับอาซีฟรับจ้าง และอาซีฟข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจคู่กับอาซีฟรับจ้าง มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

3.5.3 ด้านการตัดสินใจทางการเมือง อาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัวคู่กับอาชีพรับจ้าง อาชีพพนักงานบริษัทเอกชนคู่กับอาชีพรับจ้าง และอาชีพข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจคู่กับอาชีพรับจ้าง และผู้ไม่ได้ประกอบอาชีพ/อื่น ๆ คู่กับอาชีพรับจ้าง มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

3.5.4 ด้านการเข้าร่วมกิจกรรมของกลุ่ม อาชีพเกษตรกรคู่กับอาชีพข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ อาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัวคู่กับข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ อาชีพพนักงานบริษัทเอกชนคู่กับอาชีพข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ อาชีพข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจคู่กับอาชีพรับจ้าง อาชีพข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจคู่กับผู้ไม่ได้ประกอบอาชีพ/อื่น ๆ และผู้ไม่ได้ประกอบอาชีพ/อื่น ๆ คู่กับอาชีพเกษตรกร มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

3.5.5 ด้านกิจกรรมที่มีความรุนแรงและอาจผิดกฎหมาย อาชีพเกษตรกรคู่กับอาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว อาชีพเกษตรกรคู่กับอาชีพข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ อาชีพเกษตรกรคู่กับผู้ไม่ได้ประกอบอาชีพ/อื่น ๆ อาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัวคู่กับอาชีพรับจ้าง อาชีพพนักงานบริษัทเอกชนคู่กับอาชีพข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ อาชีพข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจคู่กับอาชีพรับจ้าง และอาชีพรับจ้างคู่กับผู้ไม่ได้ประกอบอาชีพ/อื่น ๆ มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

3.5.6 ด้านการเสนอความคิดเห็น อาชีพเกษตรกรคู่กับอาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว อาชีพเกษตรกรคู่กับอาชีพพนักงานบริษัทเอกชน อาชีพเกษตรกรคู่กับอาชีพข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ และอาชีพเกษตรกรคู่กับผู้ไม่ได้ประกอบอาชีพ/อื่น ๆ มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

3.6 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองเขลางค์นครกับรายได้ โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) ทั้งหมด 6 ด้าน พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 จำนวน 2 ด้าน ได้แก่ ด้านกิจกรรมการเลือกตั้ง ($F=2.71$) และด้านการเข้าร่วมกิจกรรมของกลุ่ม ($F=2.20$) ส่วนด้านร่วมรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง ด้านการตัดสินใจทางการเมือง ด้านกิจกรรมที่รุนแรงและอาจผิดกฎหมาย และด้านการเสนอความคิดเห็น ไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ อย่างไรก็ตามเมื่อได้เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองเขลางค์นคร อำเภอเมืองลำปาง จังหวัดลำปาง จำแนกตามระดับรายได้ด้วยวิธีของ LSD พบดังนี้

3.6.1 ด้านกิจกรรมการเลือกตั้ง รายได้ต่ำกว่า 5,000 บาท กับรายได้ 15,001 – 20,000 บาท รายได้ 5,001 – 10,000 บาท คู่กับรายได้ 15,001 – 20,000 บาท รายได้ 5,001 – 10,000 บาท คู่กับรายได้ 30,001 บาทขึ้นไป รายได้ 15,001 – 20,000 บาท คู่กับรายได้ต่ำกว่า

5,000 บาท รายได้ 15,001 – 20,000 บาท คู่กับรายได้ 5,001 – 10,000 บาท และรายได้ 30,001 บาทขึ้นไป คู่กับรายได้ 5,001 – 10,000 บาท มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

3.6.2 ด้านการเข้าร่วมกิจกรรมของกลุ่ม รายได้ต่ำกว่า 5,000 บาท คู่กับรายได้ 15,001 – 20,000 บาท รายได้ 5,001 – 10,000 บาท คู่กับรายได้ 15,001 – 20,000 บาท รายได้ 10,001 – 15,000 บาท คู่กับรายได้ 15,001 – 20,000 บาท รายได้ 10,001 – 15,000 บาท คู่กับรายได้ 20,001 – 25,000 บาท รายได้ 15,001 – 20,000 บาท คู่กับรายได้ต่ำกว่า 5,000 บาท รายได้ 15,001 – 20,000 บาท คู่กับรายได้ 5,001 – 10,000 บาท รายได้ 15,001 – 20,000 บาท คู่กับรายได้ 10,001 – 15,000 บาท รายได้ 20,001 – 25,000 บาท คู่กับรายได้ 10,001 – 15,000 บาท มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

5. อภิปรายผลการวิจัย

การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองเขลางค์นคร อำเภอเมืองลำปาง จังหวัดลำปาง พบว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยรวมอยู่ระดับน้อย ค่าเฉลี่ย = 1.96 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านกิจกรรมการเลือกตั้ง ค่าเฉลี่ย = 2.67 ด้านร่วมรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง ค่าเฉลี่ย = 1.81 ด้านการตัดสินใจทางการเมือง ค่าเฉลี่ย = 1.62 ด้านการเข้าร่วมกิจกรรมของกลุ่ม ค่าเฉลี่ย = 1.94 ด้านกิจกรรมที่รุนแรงและอาจผิดกฎหมาย ค่าเฉลี่ย = 1.57 และด้านการเสนอความคิดเห็น ค่าเฉลี่ย = 2.17 ซึ่งสามารถอภิปรายได้ว่า ประชาชนยังให้ความสนใจทางการเมืองโดยภาพรวมอยู่ระดับน้อย รูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองเขลางค์นครเน้นไปที่ด้านการเลือกตั้ง และด้านการเสนอความคิดเห็นทางการเมือง ซึ่งเป็นการมีส่วนร่วมทางการเมืองที่มีแนวโน้มเป็นไปตามกฎหมาย และเป็นรูปแบบที่เป็นทางการมากกว่าการมีส่วนร่วมทางการเมืองที่มีความเสี่ยงและไม่เป็นทางการเช่น ด้านร่วมรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง และด้านกิจกรรมที่รุนแรงและอาจผิดกฎหมาย ซึ่งทำนองเดียวกับงานวิจัยของ ภูสิทธิ์ ชันติกุล (2554) ที่มีการศึกษาเรื่อง ทักษะทางการเมืองและการมีส่วนร่วมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชน 44 ชุมชนเขตดุสิต กรุงเทพมหานคร พบว่า ประชาชนเขตดุสิต กรุงเทพมหานครมีส่วนร่วมทางการเมืองอยู่ในระดับต่ำ ซึ่งการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับต่ำได้แก่ ด้านการชุมนุมทางการเมือง ด้านการติดต่อกับนักการเมือง และการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมืองกับพรรคการเมืองและกลุ่มต่าง ๆ ซึ่งเป็นการมีส่วนร่วมทางการเมืองในรูปแบบที่ไม่เป็นทางการ และอาจจะผิดกฎหมาย ในขณะเดียวกันก็ยิ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สรุตา พลโธสงค์

และประกิต กันยาบาล (2558) ได้ทำวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนที่ประกอบอาชีพในภาคธุรกิจเอกชน: ศึกษาเฉพาะกรณีกลุ่มลูกค้าและบุคลากรของบริษัท เอ็น. อาร์. เอ็นจิเนียริ่ง จำกัด สำนักงานใหญ่ (กรุงเทพมหานคร) พบว่าการมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยรวมอยู่ในระดับต่ำ และมีการมีส่วนร่วมทางการเมืองเพียงด้านเดียวที่อยู่ในระดับปานกลางคือด้านการใช้สิทธิ์เลือกตั้ง ในขณะที่ด้านการติดตามสถานการณ์ทางการเมือง ด้านการสนับสนุนผู้สมัครหรือพรรคการเมือง และด้านการชุมนุมทางการเมือง อยู่ในระดับต่ำ

การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองเขลางค์นคร พบว่า ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนโดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลด้านสังคมและด้านเศรษฐกิจพบว่า เพศ อายุ การศึกษา สถานภาพ อาชีพ และรายได้ การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนมีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่สถิติ .05 และ .01 โดยที่ปัจจัยทางด้านบุคคลทางด้านสังคมและปัจจัยส่วนบุคคลด้านเศรษฐกิจ ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา สถานภาพ อาชีพ และรายได้ ที่แตกต่างกันส่งผลให้เกิดการมีส่วนร่วมทางการเมืองที่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 และ .01 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของณรงค์ พิงพานิช, ภิกพร วังเงิน และอดิพร เกิดเรือง (2562) ทำวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดตาก พบว่า อายุ ระดับการศึกษา รายได้และอาชีพที่แตกต่างกันมีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยที่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น .01 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าเมื่อพิจารณาจากปัจจัยส่วนบุคคลด้านสังคมบางประการ และปัจจัยส่วนบุคคลด้านเศรษฐกิจมีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนซึ่งอาจจะเป็นผลมาจากการที่ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจทางการเมือง อย่างไรก็ตามมีงานศึกษาของ คณศ กลิ่นสุคนธ์ (2543) เรื่องการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนใน เทศบาล: ศึกษาเฉพาะกรณีเทศบาลที่เปลี่ยนแปลงฐานะมาจากสุขาภิบาล พ.ศ.2543 ในจังหวัดชลบุรี พบว่า อายุ อาชีพ รายได้ และระดับการศึกษา มีผลทำให้การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเทศบาลแตกต่างกันรายได้ที่แตกต่างกัน มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดแตกต่างกัน ซึ่งแสดงให้เห็นถึงว่าประชาชนมีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองนอกจากนี้งานวิจัยของ จินตนา กะตากลู (2562) ทำการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมการเลือกตั้งทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนศึกษาเฉพาะกรณี หมู่ที่ 4 ตำบลช้างซ้าย อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมการเลือกตั้งทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชน ที่มีเพศต่างกันไม่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ที่มี

ระดับอายุต่างกันแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ที่มีอาชีพต่างกันแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 ที่มีระดับการศึกษาและรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่างกันแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

6. ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 ควรเสริมสร้างให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองในการใช้ชีวิตประจำวัน และเห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมทางการเมืองต่อการพัฒนาท้องถิ่น

1.2 ควรสร้างกลไกการมีส่วนร่วมทางการเมืองหรือนำไปบรรจุในแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาเพื่อเป็นเป้าหมายหลักในการผลักดันให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมือง

1.3 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรมีนโยบายเพิ่มการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่ให้มากขึ้นโดยส่งเสริมให้ประชาชนได้มีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมืองในท้องถิ่น หรือตัดสินใจทางการเมืองในเรื่องที่สำคัญ รวมทั้งส่งเสริมให้ประชาชนมาสามารถเสนอความคิดเห็นเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นได้

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการศึกษาวิจัยเพื่อหาแนวทางการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองหรือหารูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมืองที่เหมาะสม และการศึกษาเชิงเปรียบเทียบกับพื้นที่หรือเทศบาลที่มีบริบททางใกล้เคียงกัน หรือควรศึกษาวิจัยเรื่องการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของประชาชนเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง หรือความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อเทศบาล

เอกสารอ้างอิง

คงฤทธิ์ กุลวงษ์. (2561). การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบ่อ อำเภอนาแก จังหวัดนครพนม. *วารสารบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสวนดุสิต*, 14 (3), 109–125.

- คณะศ กลิ่นสุคนธ์. (2543). การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเทศบาล: ศึกษาเฉพาะกรณีเทศบาลที่เปลี่ยนแปลงฐานะมาจากสุขาภิบาล พ.ศ. 2542 ในจังหวัดชลบุรี. *วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารรัฐกิจ*. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- จินตนา กะตากุล. (2562). การมีส่วนร่วมการเลือกตั้งทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนศึกษาเฉพาะกรณี หมู่ที่ 4 ตำบลช้างซ้าย อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช. *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี*. 6 (6), 2860-2874.
- ณรงค์ พึ่งพานิช ภิกขุ วังเงิน และอดิพร เกิดเรือง. (2562). การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดตาก. *วารสารวิชาการสถาบันการจัดการแห่งแปซิฟิก*, 5 (1), 170–183.
- เทศบาลเมืองเขลางค์นคร. (2562). *แผนพัฒนาเทศบาลเมืองเขลางค์นคร (พ.ศ.2561 – 2565)*. ลำปาง: เทศบาลเมืองเขลางค์นคร.
- ธนาธิป ศิลป์จารุ. (2557). *การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติ SPSS และ AMOS*. กรุงเทพฯ: เอส อาร์ พรินติ้ง แมสโปรดักส์ จำกัด.
- บรรศักดิ์ อูวรรณ และถวิลวดี บุรีกุล. (2548). *ประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2553). *การวิจัยเบื้องต้น*. (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- ประสพชัย พสุนนท์. (2558). ความเที่ยงตรงของแบบสอบถามสำหรับงานวิจัยทางสังคมศาสตร์. *วารสารสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ*, 18 (3), 375–396.
- ปณณธร เขียวชัยพฤษ. (2561). ทิศทางองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไทยในอนาคต. *วารสารมจร. พุทธปัญญาปริทรรศน์*, 3 (2), 183–196.
- ภูสิทธิ์ ชันติกุล. (2554). ทิศทางการเมืองและการมีส่วนร่วมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชน 44 ชุมชนเขตดุสิต กรุงเทพมหานคร. *วารสารวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา*, 3 (1), 68–77.
- วิชัย ต้นศิริ. (2547). *โฉมหน้าการศึกษาไทยในอนาคต: แนวคิดการปฏิรูปการศึกษาใน พ.ร.บ. การศึกษา*. (พิมพ์ครั้งที่ 4) กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิสุทธิ โพธิ์แทน. (2551). *ประชาธิปไตย*. กรุงเทพฯ: สถาบันพระปกเกล้า.

สรุตา พลไธสงค์ และประกิต กันยาบาล. (2558). การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนที่ประกอบอาชีพในภาคธุรกิจเอกชน: ศึกษาเฉพาะกรณีกลุ่มลูกค้าและบุคลากรของบริษัท เอ็น .อาร์. เอ็นจิเนียริง จำกัด สำนักงานใหญ่ (กรุงเทพมหานคร). *วารสารสหวิทยาการวิจัย:ฉบับบัณฑิตศึกษา*, 4 (3), 211–219.

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. (2561). *การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตย*. กรุงเทพฯ: สำนักการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.

เอนก เหล่าธรรมทัศน์. (2550). *การเมืองของพลเมือง: สู่สหัสวรรษใหม่*. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์คบไฟ.

Cronbach, L. J. (1970). *Essentials of Psychological Testing*. 3rd ed. New York: Harper.

Yamane, T. (1973). *Statistics: An Introductory Analysis*. 3rd ed. New York: Harper and Row Publications.